

Tostan Sverige

Effektrapport verksamhetsåret 2019

Föreningens ändamål

Tostan Sveriges huvudsakliga verksamhet är att genom insamlingsverksamhet bidra till biståndsorganisationen Tostan Internationals verksamhet samt att i Sverige informera och öka medvetenheten om Tostans arbete för samhällsledd utveckling på den västafrikanska landsbygden.

Tostans vision är en värld där alla behandlas lika och respektfullt. En värld där varje människa har de verktyg han eller hon behöver för att uppnå sin fulla potential.

Genom utbildning i mänskliga rättigheter ger vi samhällen möjlighet att utvecklas utefter sin egen vision. Tostan arbetar holistiskt och verkar för att kunskaper och färdigheter sprids mellan unga, gamla, kvinnor, män, religiösa ledare och sociala nätverk.

Flaggskeppet i Tostans utvecklingsprogram är det treåriga utbildningsprogrammet Community Empowerment Program (CEP). I programmet undervisas om mänskliga rättigheter, demokrati, hälsa och hygien, problemlösning, läsning, skrivning, enkel matematik samt inkomstgenererande projekt. Tostans utbildningsprogram ger människor egenmakt och kraft att själva ta itu med olika frågor som rör deras liv. Programmet bidrar till kunskaper och färdigheter för en hållbar utveckling, förbättrade levnadsvillkor och en positiv social förändring som gör det möjligt att bryta sociala normer som inte är förenliga med mänskliga rättigheter.

Tostans treåriga utbildningsprogram, som vänder sig till kvinnor, män och ungdomar, har som mål på kort sikt att de samhällen som direkt eller indirekt tar del av Tostans program kommer att upphöra med kvinnlig omskärelse och barnäktenskap. Övriga mål som förväntas uppnås inom programtiden är:

- Kvinnor har fått ökad egenmakt
- Kvinnor väljs in som ledare efter utbildningen i mänskliga rättigheter
- Bättre hälsa och hygien
- Minskad barna- och mödradödlighet
- Födelsebevis för alla barn
- Registrering för att rösta
- Märkbart förbättrad sammanhållning mellan samhällets invånare
- Kvinnor är inte längre tysta vid möten utan är delaktiga i viktiga beslut

- Märkbar minskning av våld i nära relationer
- Förbättrade hygienvanor som handtvätt med tvål före måltider Renhållningen i byarna förbättras tack vare regelbundna renhållningsdagar
- Kvinnorna besöker oftare vårdcentraler före och efter förlossning
- En hållbar utveckling

På längre sikt, inom en femårsperiod, arbetar Tostan för att något eller några av de länder där Tostan har pågående utbildningsverksamhet i idag upphör helt med kvinnlig omskärelse och barnnäktenskap.

Organisation

Tostan Sverige är en ideell förening, registrerad i Sverige år 2005. Med hjälp av insamlade medel stödjer Tostan Sverige moderorganisationen, Tostan International, i dess arbete för mänskliga rättigheter på den västafrikanska landsbygden. Tostan International som grundades år 1991 är en internationell NGO med huvudkontor i Dakar, Senegal. Tostan har för närvarande verksamheter i fem västafrikanska länder. Grundare av Tostan är amerikanskan Molly Melching, som är verksam i Senegal sedan 1974.

Ordet tostan betyder ”genombrott” på wolofspråket.

Innan ett projekt påbörjas planerar Tostan Sverige och dess samarbetspartners projektet tillsammans med Tostans huvudkontor i Senegal. Detta innefattar omfattande diskussioner med de samhällen som anmält intresse för att delta i utbildningsprogrammen. Överläggningar äger rum mellan Tostans representanter i Senegal och representanter för de aktuella samhällena. Detta är en viktig del då Tostan alltid utgår från lokal kultur, språk och lokala sedvänjor när ett projekt planeras. Vidare äger planeringen av utbildningen alltid rum i samarbete med deltagarna för att utgå från deras visioner. En projektplan, tidsplan och budget utarbetas och ett avtal upprättas sedan mellan Tostan International och Tostan Sverige.

Strategier för måluppfyllelse

Tostan Sverige arbetar huvudsakligen med insamlings- och informationsverksamhet. Organisationens målsättning är att öka kännedomen om Tostans verksamhet i det svenska samhället och därigenom generera ökade intäkter för att kunna finansiera ytterligare Tostanutbildningar i Västafrika. Tostan Sverige arrangerar regelbundna informationsträffar, skickar ut medlemsblad, driver kampanjer och deltar i mässor och andra sammanhang som gynnar målsättningen. Vidare bedriver Tostan Sverige informationsverksamhet via hemsidan, i gymnasieskolor, högskolor, folkhögskolor och på sociala medier, så som Facebook och Instagram.

Tostan Sverige har valt dessa arbetssätt mot bakgrund av organisationens begränsade resurser för marknadsföring. Under 2019 har Tostan Sveriges mediakontakter och informationsverksamhet ökat, vilket kan exemplifieras genom några av årets höjdpunkter.

För att öka kännedomen om Tostan i Sverige har satsningar inriktats på utåtriktade aktiviteter och kampanjer. Fokus på sociala medier har ökat framförallt i anslutning till speciella dagar. Dagen för Nolltolerans mot Female Genital Cutting (FGC) är en av de dagar som Tostan Sverige valde att uppmärksamma genom temainspirerad informationsspridning närvaro på sociala medier. Effekten av den ökade närvaron i sociala medier manifesteras av 1010 (925) följare på Facebook. Dessutom finns Tostan Sverige på Instagram och har 1187 (1047) följare som har kunnat ta del av totalt 217 (125) inlägg.

Några exempel på ytterligare stora aktiviteter under 2019:

På Internationella Kvinnodagen deltog Tostan i en välgörenhetskonsert tillika musikmanifestation med kvinnliga sångare i Hedvig Eleonora kyrka där Tostan Sverige även hade möjligheten att informera om Tostans verksamhet.

I maj besökte Tostans grundare Molly Melching Sverige. Under det veckolånga besöket hade hon möten med Sidas generaldirektör Carin Jämtin jämte ansvariga biståndshefer och handläggare. Det arrangerades även möten med UD:s utrikesråd för internationellt utvecklingsarbete, HM Drottning Silvias Stiftelse, Radiohjälpens generalsekreterare samt Unicefs Programhandläggare internationell utveckling. En informationskväll arrangerades för allmänheten på Medelhavsmuseet där Molly Meching inför en fullsatt lokal presenterade Tostans verksamhet och modell.

Barnboksförfattaren och Tostan Sveriges samarbetspartner Martin Widmark medverkade i SVTs program ”Smartare än en femteklassare” där han berättade om Tostan modell inför 1,2 miljoner tittare.

Vid barnboksförfattarna Mia Andrés och Martin Widmarks bokrelease den 8 oktober informerade författarna tillsammans med Tostan Sveriges ordförande om Tostans program.

Tostan har fortsatt med sin julkampanj under november och december, vilken ökade insamlingen genom ökad synlighet i sociala medier. Tostan har även under året deltagit vid olika event t. ex, MR-dagarna i Linköping då Tostans styrelseordförande gjorde en presentation om FGC tillsammans med en representant från UNICEF.

För att upprätthålla en nära relation med Tostan Sveriges medlemmar och givare har Tostan Sverige arbetat vidare med utskick och nära kontakter.

Resurser

Det mesta arbetet i Tostan Sverige sker på frivillig basis. Arbetsuppgifterna fördelas i första hand inom styrelsen utifrån medlemmarnas kompetens och intresse. För begränsade uppgifter anlitas specialkompetens mot ersättning. Under 2019 har volontärer svarat för följande arbetsuppgifter: uppdatering av hemsidan och IT-relaterade frågor såsom sociala medier.

Tostan Sverige har samverkat med Radiohjälpen (partnerskap), Malin och Lennart Philipsons Stiftelse, Svenska Petroleum Exploration AB och Fredrik Öhrn och vänner. TAM Group samt FJS Foundation AB och enskilda givare.

Under 2019 uppgick insamlade medel till 6 688 tkr (8 428 tkr). Tostan Sverige överfört 6,4 miljoner kronor (8,26 Mkr) till Tostan International för Community Empowerment Program (CEP) i Senegal, Gambia, Guinea, Guinea-Bissau och Mali. Antalet medlemmar var 244 (256).

Uppföljning av verksamheten

Moderorganisationen säkerställer att projekten genomförs och utvärderas enligt ingånget avtal mellan Tostan International och Tostan Sverige. Resultat och kvalitetskontroll säkerställs genom en kontinuerlig återkoppling, dialog och en genomtänkt styrning/reglering/kontroll.

I det aktuella samhället där ett projekt implementeras bosätter sig en av Tostan utbildad handledare (utbildad av Tostan i Tostans pedagogiska modell) under projektets tre år. Handledaren kommer alltid från den lokala kulturen och samhället måste godkänna handledaren innan utbildningen startar. Från Tostans sida tillhandahålls utbildningsledare och allt fysiskt materiell så som böcker, skrivmaterial etc. medan samhället bidrar med bland annat boende och mat för handledaren. Handledaren ska inte bara undervisa utan också vara med och upprätta och implementera en bykommitté, en Community Management Committee (CMC) i det aktuella samhället. Till sin hjälp har handledaren en supervisor som ansvarar för 10 byar. På regional nivå finns en koordinator som leder arbetet, följer upp resultaten och rapporterar till det nationella huvudkontoret. Efter varje utbildningstillfälle rapporteras resultat till Tostan Senegals kontor, uppgifter om hur många som varit närvarade, vad som diskuterats och beslutats.

Tostans program finns översatt till 22 språk och ges alltid på det lokala språket.

Tostan International har en avdelning för Monitoring, Evaluation, Research and Learning (MERL), för uppföljning och utvärdering av projekten. Utvärdering och rapportering görs löpande för varje projekt. Under projektets gång och efter dess avslutning används olika indikatorer för att mäta deltagarnas uppnådda kompetens och involverade personers aktiva deltagande. Exempel på mätbara processer är: aktiva deltagare, passiva deltagare, antal byar, antal bildade bykommittéer, antal samhällen med program för barn och ungdomar, fungerande nätverk, möten med andra samhällen inom etablerade sociala nätverk och ledarkompetens som är påvisbar.

Effekterna mäts genom löpande uppföljning av: våld mot kvinnor och barn, lokal demokrati, ökade ekonomiska möjligheter (mikrolån), ökad egenmakt, förbättrade kunskaper i läsning, skrivning, matematik samt miljö- och hälsovård. Projekten avslutas, efter deltagarnas gemensamma beslut, med publika deklARATIONER om att upphöra med kvinnlig omskärelse, barn- och tvångsäktenskap samt andra sedvänjor som inte är förenliga med mänskliga rättigheter.

Representanter för Tostan Sverige har kontinuerliga kontakter rörande projekten med Tostans kontor i Senegal och gör minst ett uppföljande besök per år under projekttiden.

Efter avslutade projekt sker revision i Senegal och i Sverige.

Tostan Sverige har god insyn i Tostan Internationals administrativa rutiner, utvärdering och rapportering. Tostan Sveriges ordförande är styrelseledamot i Tostan International. Efter Tostan Sveriges genomgång av projektens resultat och effekter kan synpunkter eller önskemål om eventuella förändringar framföras.

Resultat Tostan Sveriges verksamhet 2019

Under 2019 uppgick insamlade medel till 6,7 Mkr (8,4 Mkr). Då projekten löper över tre år och projekt avslutades under perioden minskade därför insamlade medel. Organisationens totala verksamhetskostnader uppgick till 6,7 Mkr (8,5 Mkr). Detta har bidragit till finansiering av 20 pågående projekt, varav två nya projekt påbörjades under 2019. En stor del av de insamlade medlen har gått till det nya projektet, The Breakthrough Generation Program, vilket finansierar 150 CEP i Gambia, Guinea, Guinea-Bissau och Mali. The Breakthrough Generation Initiative är ett instrument för Tostan International för att samla in bidrag till ett stort antal projekt för att få ett så stort genomslag som möjligt i flera länder. Insamlings sättet leder till en effektivare och mera kostnadsbesparande administration av projekten.

De tre projekten som påbörjades under 2018 avseende 6 +1 CEP i norra Senegal och 1 CEP i Saam Njaay (Senegal) har löpt vidare. Likaså fortsatte de två projekt som påbörjades 1 oktober 2017 och som löper till 30 september 2020 omfattandes CEP i 10 samhällen i norra Senegal.

Insamlade gåvor och bidrag har gått till avtalsenlig delfinansiering. Under perioden har fler projekt avslutats än startats samt att Tostan Sverige är mitt i perioden för flera projekt, därav att det redovisas är ett lägre antal rapporterade projekt än föregående år.

Slutredovisning av projektet "Protecting Girls through youth-led Empowerment" (Pooled-funding)

I utvärderingen för slutredovisningen av projektet ("Protecting Girls through Community Empowerment in Northern Senegal" som omfattat CEP i 21 samhällen visar att projektet har lett till stora positiva förändringar för deltagarna, deras familjer och samhället. Detta tack vare Tostans strategi för organiserad spridning av den nya kunskapen. Det är deltagarna själva som överför detta kunnande till alla i sin egen by och till samarbetsbyarna. Från det att den s.k. baseline study gjordes och fram till den slutliga utvärderingen av projektet har det visat sig att stora framgångar har uppnåtts inom områden som mänskliga rättigheter, demokrati och samhällsstyrning, utbildning, hälsa, miljö och ekonomisk egenmakt.

Effekter av projekt

Projektets övergripande mål är att skydda flickor från skadliga normer som barnäktenskap och kvinnlig omskärelse i norra Senegal. För att nå målen genomförs Tostans Community Empowerment Program i utvalda samhällen.

Som ett resultat av Tostans program har deltagande samhällen beslutat att upphöra med kvinnlig omskärelse, barn- och tvångsäktenskap. De har även fått med sig närliggande samhällen i detta förändringsarbete och i slutet av projektet deklarerade totalt 50 samhällen att de fattat beslut om att upphöra med kvinnlig omskärelse, barn- och tvångsäktenskap